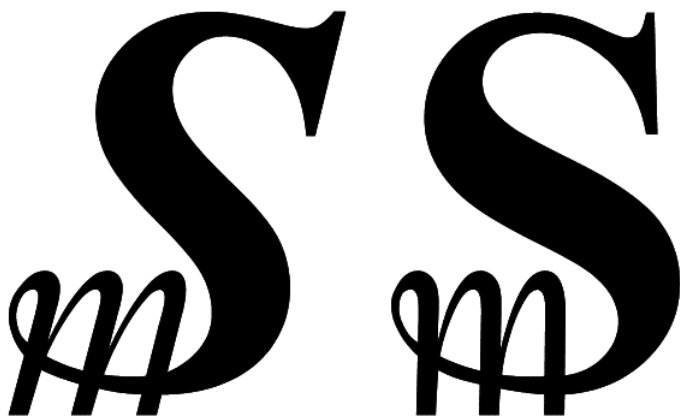

Universal Multiple-Octet Coded Character Set
 International Organization for Standardization
 Organisation internationale de normalisation
 Международная организация по стандартизации

Doc Type: Working Group Document**Title: Proposal to encode the Esperanto SPESMILO SIGN in the UCS****Source: Michael Everson****Status: Individual Contribution****Action: For consideration by JTC1/SC2/WG2 and UTC****Date: 2008-03-06**

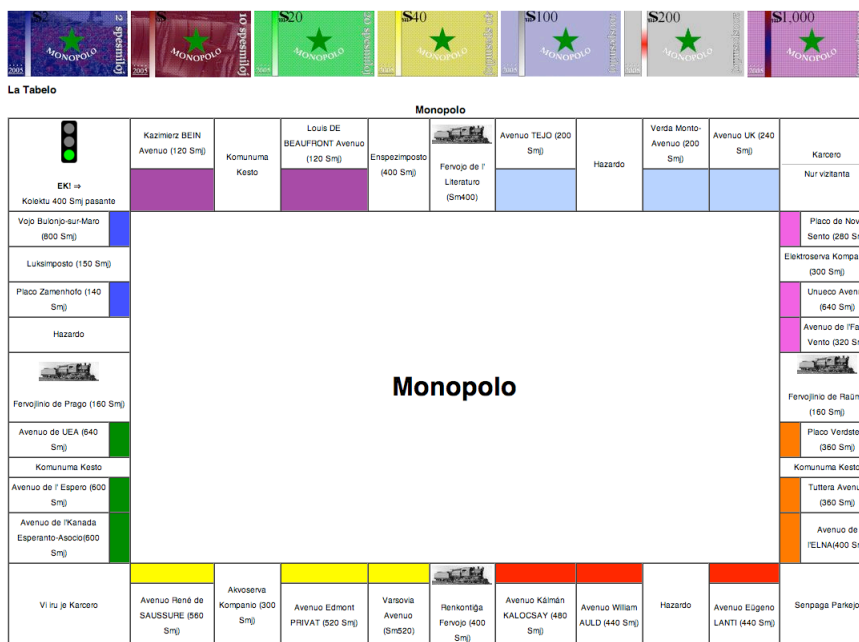
The Esperanto *spesmilo* is an historical international currency, proposed in 1907 by Esperantist and mathematician René de Saussure (brother of the linguist Ferdinand de Saussure). It was used until the First World War by a few British and Swiss banks, primarily the *Ĉekbanko Esperantista*, or “Esperantist Chequing Bank”, which was founded in 1907 by Herbert F. Höveler in London. According to the *Enciklopedia de Esperanto*, transactions were “readily available and inexpensive”. As of 1914-04-30 there were 730 accounts in 320 cities in 43 countries. After the death of its founder in 1918 the bank was liquidated.

A decimal currency, the *spesmilo* was equivalent to one thousand *spesoj* (a word derived from the French *espèce* ‘cash’), and worth 0.733 grammes of gold, which at the time was about USD 0.50, RUR 1.00, or CHG 2.50. In one Finnish Esperantist publication the value is evidently FIM 4.00; a subscription to the periodical *Esperanto* cost \$2.00 or 8 Fmk. The currency sign is a monogram of the letters S and m.

Commemorative coin privately minted in 1912 in the name of the International Esperanto Association. Denomination was 1000 spesos (1 spesmilo). The obverse bears the image of Dr Ludovic Lazarus Zamenhof, creator of the Esperanto language.

Interest in the spesmilo has continued to the present day. Short articles about it appear on the Esperanto, English, and German Wikipedias; the Esperanto and English ones note that there is little font support and no UCS support for the character. As recently as 2005 the SPESMILO SIGN was used on the currency in an Esperanto localization of the game *Monopoly*.

Esperanto localization of *Monopoly*.

20 spesmiloj (\$20) in Esperanto *Monopoly* money.

Text from the Esperanto describing the Ĉekbanko Esperantista and the spesmilo.

Ĉekbanko E-ista fondita 1907 de H. F. Höveler en London. En- kaj elpagoj baziĝis sur E monunuo spesmilo (=2 oraj ŝilingoj). Transpago ple oportuna kaj malkara. 30 apr. 1914 ĝi havis 730 kontulojn en 320 urboj, 43 landoj. Post morto de la fondinto la banko likvidiĝis.

Spesmilo. (Sm.) Unuo en la int. helpa monsisistemo decimala, propon ita en 1907 de R. de Saussure kaj la antaŭmilite de E-istoj ĉefe de Ĉekbanko E-ista. 1 Spesmilo = 10 Spescentoj = 100 Spesdekoj = 1000 Spesoj. 1 Spesmilo estis egala al duondolaro, unu rublo, 2.50 svisaj frankoj ktp.

Text describing the spesmilo, from periodical *Franca Esperantisto*, 1994-01.

Streboj al internacia mono. Ĉu iam Eŭropo havos sian komunan ekuon? Ĉu la sama mono por pluraj landoj? Eble tio estas konkretigota espero, sed la esperantistoj—plian fojon!—jam estis montrintaj la vojon ekde la komenco de la jarcento.

A. *Invento de monunuoj esperantista*. En majo 1907, en aparta eldonaĵo de internacia Scienca Revuo, la ĝenevano Rene de Saussure (1868–1943) publikigis sian projekton de internacia monunuoj. El la franca vorto “espece” li eltiris la esperantan radikon “speso”, kaj per derivado li ricevis la decimalajn terminojn: spesmilo (Sm), spescento (Sc), spesdeko (Sd), kiuj egalvaloris al 1000, 100 kaj 10 spesojn.

La spesmilo egalvaloris al 0,8 gramoj da karata oro (t.e. 0,917 aŭ 11/12 da pura oro, aŭ 0,733 g da pura oro). Tio certigis al la spesmilo egalvaloron kaj transpagiblecon en multaj ekzistantaj monunuoj: du britaj ŝilingoj, unu rusa rublo, duona usona dolaro, 2,5 frankoj svisaj aŭ francaj, 2,5 hispanaj pesetoj. Mallonga ŝanĝotabulo ebligis scii rapide la kurzon laŭ multaj monunuoj.

Al la sama R. de Saussure la esperantistoj ankaŭ ŝuldas la teorion pri esperanta vortkunmetado (“Fundamentaj reguloj de la vortteorio en Esperanto”), sciencan libron (Geometrio Folietara, 1908) kaj diversajn tradukojn. Bedaŭrinde, inter la du mondmilitoj Saussure lanĉis novan projekton de internacia lingvo “Nov-esperanto”, kaj li estis eksigita el la Akademio de Esperanto.

B. *Aplikado al korespondado*. La ĵus fondita UEA (la 28-an de aprilo 1908) propagandis senrezerve tiun spesmilan sistemon. La poŝtkartoj, kiujn ĝi eldonis por propra uzo aŭ uzo de siaj membroj, surhavis presitan poŝtmark-lokon, kun indiko de postulata afrankoprezio: t.e. 4 spesdekoj.

C. *Apliko al bankoj*. Herbert F. Hoveler (1859–1918) multe servis la naskiĝantan movadon. Li elpensis “ŝlosilojn” en diversaj lingvoj. La unua aperis en 1905, anglalingva. En 1912 la ŝlosiloj aperis en 18 lingvoj, kion Hoveler pripagis preskaŭ tute el la propra poŝo. En sia libera tempo li fondis ankaŭ esperanto-grupojn en Londono, Funchal, Sicilio, Italio, Palestino... Sed ĉefe, dank’al Hoveler, sub la kromnomo E. Ĉefeĉ, fondiĝis en 1907 la “ĉefbanko esperantista” kun sidejo ĉe Merton Abbey, Londono, kaj funkcia kun korespondantaj bankoj: Bankhaus Gebruder Amhof (Drezden) kaj A. Saharov (Moskvo).

Transpagoj estis faritaj per specialaj ĉekoj, ĉiuj transpageblaj en Londono.

Ekzistas ĉekoj el ĉekaro simila al la samepokaj (213 x 86 mm), sed redaktitaj en esperanto kun minimumaj indikoj tamen en la angla, verde presitaj sur helverda fono.

Ankaŭ ekzistis pli lerte elpensitaj ĉekoj laŭ formato 85 x 88 mm, tute redaktitaj en esperanto kaj detranĉeblaj. Tiuj ĉekoj surportis la sloganon: Unu mondo, unu lingvo, unu mono.

Per tiuj ĉekoj oni debetis sian konton kaj transpagis en alian konton: tre oportuna kaj malmultekosta sistemo inter esperantistoj, kiuj ofte devis pagi etajn sumojn por aĉeto de libroj aŭ aliĝojn eksterlanden.

En 1914 la ĉefbanko esperantista havis 730 klientojn en 43 landoj. La klientoj montris sian anecon al la banko, stampante siajn korespondaĵojn pere de stampilo kun sia propra kontnumero.

Serio da ĉekoj fluis el la “spesmilo”: ties koncepto kaptis la intereson de svisa bankogrupa Schweizerische Bankverein en 1908 kaj iom poste de banko Pictet en Ĝenevo, kaj tiuj du eldonis internaciajn ĉekojn kun spesmila valoro indikita en esperanto.

Menciinde ankaŭ estas, ke en 1912 la medalfarejo Holy Freres en Svisio stampis arĝentajn “monerojn” (fakte medalojn, ĉar sen registara egido) de 1 kaj 2 spesmilaj valoroj, memore al la 25-jara jubileo de esperanto kaj kun la celo vendi ilin ĉe UK en Berno en 1913. Ŝajnas ke ili ankaŭ intencis eldoni 10-spesmilan moneron el oro, sed tio neniam efektiviĝis.

La du arĝentaj moneroj prezentas sur la averso blazonon, la valoron kaj la skribon: “Jubileo de esperanto 1887-1912”, kaj sur la reverso buston de d-ro Zamenhof kaj skribon “D-ro L. L. Zamenhof—aŭtoro de esperanto”.

La 1-spesmila monero havis diametron 28 mm, pezis 11 gramojn kaj entenis 11/12 da arĝento kaj 1/12 da kupro.

La 2-spesmila monero havis diametron 36 mm kaj pezis 22 gramojn de la sama alojo.

La nun konataj ekzempleroj de tiuj moneroj ne nombras pli ol kvar—temas pri vera raraĵo!

En tiu antaŭmilita periodo la katalogoj de fakaj librovendejoj, la revuabonoj, havis prezojn indikitajn en spesmiloj. La kotizoj al internaciaj esperantistaj organizaĵoj estis pagitaj en tiuj monunuoj, kaj dum Universalaj Kongresoj, de malgrandaj ĝis grandaj elspezoj, eĉ restoraciaj fakturoj,

estis pagitaj per tiaj ĉekoj. Tamen ne estas klare kiom longe ĝi funkciis kaj kiom da komerco rezultis.

La unua mondmilito bremsis konsiderinde la aktivaĵojn de la banko, kiu ĉesis funkcii en 1918 pro la morto de Hoveler. Ĉiuj kreditoroj estis repagitaj.

A. Administrative

1. Title

Proposal to encode the Esperanto SPESMILO SIGN in the UCS.

2. Requester's name

Michael Everson

3. Requester type (Member body/Liaison/Individual contribution)

Individual contribution.

4. Submission date

2008-03-06

5. Requester's reference (if applicable)

6. Choose one of the following:

6a. This is a complete proposal

Yes.

6b. More information will be provided later

No.

B. Technical -- General

1. Choose one of the following:

1a. This proposal is for a new script (set of characters)

No.

Proposed name of script

1b. The proposal is for addition of character(s) to an existing block

Yes.

1b. Name of the existing block

Currency Symbols.

2. Number of characters in proposal

1

3. Proposed category (see section II, Character Categories)

Category A.

4a. Proposed Level of Implementation (1, 2 or 3) (see clause 14, ISO/IEC 10646-1: 2000)

Level 1.

4b. Is a rationale provided for the choice?

Yes.

4c. If YES, reference

Spacing character.

5a. Is a repertoire including character names provided?

Yes.

5b. If YES, are the names in accordance with the character naming guidelines in Annex L of ISO/IEC 10646-1: 2000?

Yes.

5c. Are the character shapes attached in a legible form suitable for review?

Yes.

6a. Who will provide the appropriate computerized font (ordered preference: True Type, or PostScript format) for publishing the standard?

Michael Everson.

6b. If available now, identify source(s) for the font (include address, e-mail, ftp-site, etc.) and indicate the tools used:

Michael Everson, Fontographer.

7a. Are references (to other character sets, dictionaries, descriptive texts etc.) provided?

No.

7b. Are published examples of use (such as samples from newspapers, magazines, or other sources) of proposed characters attached?

Yes.

8. Does the proposal address other aspects of character data processing (if applicable) such as input, presentation, sorting, searching, indexing, transliteration etc. (if yes please enclose information)?

No.

9. Submitters are invited to provide any additional information about Properties of the proposed Character(s) or Script that will assist in correct understanding of and correct linguistic processing of the proposed character(s) or script. Examples of such properties are: Casing information, Numeric information, Currency information, Display behaviour information such as line breaks, widths etc., Combining behaviour, Spacing behaviour, Directional behaviour, Default Collation behaviour, relevance in Mark Up contexts, Compatibility equivalence and other Unicode normalization related information. See the Unicode standard at <http://www.unicode.org> for such information on other scripts. Also see Unicode Character Database <http://www.unicode.org/Public/UNIDATA/UnicodeCharacterDatabase.html> and associated Unicode Technical Reports for information needed for consideration by the Unicode Technical Committee for inclusion in the Unicode Standard.

The character should have the same properties as other currency signs.

C. Technical -- Justification

1. Has this proposal for addition of character(s) been submitted before? If YES, explain.

No.

2a. Has contact been made to members of the user community (for example: National Body, user groups of the script or characters, other experts, etc.)?

Yes.

2b. If YES, with whom?

António Martins-Tuválkin.

2c. If YES, available relevant documents

3. Information on the user community for the proposed characters (for example: size, demographics, information technology use, or publishing use) is included?

Esperantists, numismatists, and historians.

4a. The context of use for the proposed characters (type of use; common or rare)

To represent the spesmilo currency in monetary amounts.

4b. Reference

5a. Are the proposed characters in current use by the user community?

Yes.

5b. If YES, where?

In discussions of the history of the Esperanto movement, and in games (and presumably documentation of games).

6a. After giving due considerations to the principles in Principles and Procedures document (a WG 2 standing document) must the proposed characters be entirely in the BMP?

Yes. Position U+20B7 is proposed.

6b. If YES, is a rationale provided?

Yes.

6c. If YES, reference

Keep with other currency signs.

7. Should the proposed characters be kept together in a contiguous range (rather than being scattered)?

8a. Can any of the proposed characters be considered a presentation form of an existing character or character sequence?

No.

8b. If YES, is a rationale for its inclusion provided?

8c. If YES, reference

9a. Can any of the proposed characters be encoded using a composed character sequence of either existing characters or other proposed characters?

No.

9b. If YES, is a rationale for its inclusion provided?

9c. If YES, reference

10a. Can any of the proposed character(s) be considered to be similar (in appearance or function) to an existing character?

No.

10b. If YES, is a rationale for its inclusion provided?

10c. If YES, reference

11a. Does the proposal include use of combining characters and/or use of composite sequences (see clauses 4.12 and 4.14 in ISO/IEC 10646-1: 2000)?

No.

11b. If YES, is a rationale for such use provided?

11c. If YES, reference

12a. Is a list of composite sequences and their corresponding glyph images (graphic symbols) provided?

No.

12b. If YES, reference

13a. Does the proposal contain characters with any special properties such as control function or similar semantics?

No.

13b. If YES, describe in detail (include attachment if necessary)

14a. Does the proposal contain any Ideographic compatibility character(s)?

No.

14b. If YES, is the equivalent corresponding unified ideographic character(s) identified?